

Järva Valla Leht

jarvavald.ee

NR 6 (154)

MÄRTS 2025

ILMUB KAKS KORDA KUUS

Tudengistipendiumi saaja Diana Süld: „Uhke tunne on olla esimene“

KRISTI KIRSS

10. märtsi lõuna paiku sai Diana Süld vallavanem Toomas Tammikult üllatava kõne. Tammik teatas, et Süld on esimene Järva valla tudengistipendiumi saaja. „Ütlen ausalt – kõne oli ootamatu ning rõõm kuuldu üle siiras. Ma hindan oma tööd kõrgelt, kuid mõnikord on tore, kui keegi teine ka tehtud tööd ja vaeva märkab. See oli selline tore üllatus, mis andis mulle kinnitust, et teen õiget asja. Emotsioonid löid korra ikka pea kohal kokku. Võttis isegi silma märjaks,“ rõõmustas Järva valla tudengistipendiumi esimene stipendiaat Diana Süld. Tunnustuse võttis ta vastu 12. märtsil Imavere rahvamajas toimunud Järva valla ettevõtlusõhtul. Ning 13. märtsil tähistas ta oma sünnipäeva. Kõik tuli nii õigel ajal. Just kui kingitus sünnipäevaks.

Tallinna ülikoolis eripedagoogika magistrantuuris õppiv Süld paistab silma nii tööalaselt kui ka vaba aja tegemistega. Ta töötab Järvapesa lasteaia eripedagoogina alates 1. septembrist 2023 ehk Järvapesa lasteaia moodustamisest. Tema hoole all on tuge vajavad lapsed Ambla, Aravete ja Ahula majades. „Õpin ja arendan ennast ka selleks, et pakkuda Järva valla lastele lisatuge ja individuaalset lähenemist. Minu eesmärk on ikka see, et meie oma lapsed saaksid vajaliku lisatoe. Lähtun alati oma töös laste heaolust,“ ütles ta.

Tema huvialade seast leiab sõutantsu, rahvatantsu ja jõutreeningu. „Pole lihtne olla kolme lapse ema, üliõpilane, täiskohaga eripedagoog ja leida veel aega vabatahtlikuks tööks ning huvidega tegelemiseks. Logistika on mul minuti pealt paigas,“ lisas Süld, kes

Tudengistipendium anti kätte Järva valla ettevõtlusõhtul Imaveres.

kõikidesse tegemistesse suhtub suure pühendumisega. Ta on kuulunud enne valdade liitmist Albu valla volikokku, aidanud luua paremaid spordivõimalusi Ahula piirkonda ning osalenud Järvapesa lasteaia Ahula maja ning Põhja-Järva piirkonna Albu kooli hoolekogu töös. Lisaks on Süld olnud vabatahtlikuna abiks Jaak Mae suusavõistlustel, Erika rattaralli korraldamisel ja Albu kogukonnapäevade läbiviimisel.

Osa 1500 euro suurusest toetusest kulub jooksvateks kuludeks, mis kaasnevad igal nädalal Tallinna ülikoolis käimisega, osa läheb laste huviharidusele. „Osa summast panen ka meelerahufondi, et oleksin ootamatusteks valmis. Seekord luban ka endale midagi – usun, et olen selle ära teeninud,“ ütles stipendiaat. Tunnustusse ei suhtu ta kergekäeliselt. „Ma olen siiralt tänulik selle tunnustuse eest ja ka raha on suureks abiks.“

Süldi tööülesanneteks on õppe kohandamine, õpetajate ja vanemate nõustamine, lapse

Järva valla tudengistipendiumi väljaandmist saavad toetada kõik Järva valla elanikud ja ettevõtted, kandes oma toetussumma valla arveldusarvele Luminor Bank EE781700017003013430, märksõnaga „stipendium“.

erispetsialisti poole suunamise algatamine. Ta keskendub individuaalsele tegevusele lapsega, kuid teeb regulaarselt ka rühmatööd. „Lapsed ootavad Dianat väga ja tervitavad teda alati rõõmuga. Diana on aktiivne meeskonna liige, hindab koostööd nii kolleegide kui ka lastevanematega, olles positiivse ja innovaatilise maailmavaatega ja eeskujuks teistele,“ ütles Järvapesa lasteaia direktor Madli Pöder. „Diana on oma erialal väga pühendunud ja professionaalne,“ lisas ta.

Järva valla esimesele tudengistipendiumile kandideeris viis inimest. Stipendiumi väljaandmise eesmärk on toetada Järva vallast Eesti või välisriigi kõrgkooli magistriõppesse õppima läinud üliõpilasi. Stipendiumi rahastatakse Järva valla eelarvest

ja annetustest, millest moodustub stipendiumifond.

Stipendiumi määramisel võeti arvesse erinevaid aspekte. „Valikus oli palju tublisid inimesi ning otsust langetada keeruline. Komisjon lähtus sellest, milline on kandidaadi panus Järva valda nii tööalaselt kui ka vabal ajal. Tänavuse stipendiaadi erialal on lai ühiskondlik mõõde, mis on Järva vallale vajalik,“ ütles Järva valla tudengistipendiumi taotluste läbivaatamise komisjoni esimees, Järva vallavanem Toomas Tammik. Komisjoni kuulusid lisaks vallavanemale ka abivallavanem Siim Umerov, hariduse peaspetsialist Piret Sapp, Järva vallavolikogu haridus- ja noorsootöökomisjoni esimees Getter klaas ja Järva valla noortevolikogu esimees Lilith Lilletai.

Detailplaneeringu koostamise lõpetamine

Järva Vallavalitsuse 04.03.2025 korraldusega nr 74 „Detailplaneeringu koostamise lõpetamine“ lõpetati Järva vallas Imavere külas Kaare tee 3 kinnistu detailplaneeringu koostamine.

Detailplaneeringu koostamine algatati Järva Vallavalitsuse 25.08.2021 korraldusega nr 432. Detailplaneeringu eesmärk oli välja selgitada Kaare tee 3 kinnistule CNG tankla ja seda teenindavate rajatiste ja perspektiivse tanklahoone rajamise võimalikkus. Detailplaneering võeti vastu Järva Vallavalitsuse 10.11.2022 korraldusega nr 592.

Planeerimisseaduse §129 lg 1 p 1 alusel võib detailplaneeringu koostamise lõpetada, kui koostamise käigus ilmnevad asjaolud, mis välistavad planeeringu eluviimise tulevikus, sealhulgas kui huvitatud isik keeldub detailplaneeringukohaste ehitiste ehitamise üleandmiseks halduslepingu sõlmimisest.

Detailplaneeringu menetluse lõpetamine ei tähenda, et maaüksuse omanik ei saaks edaspidi pöörduda kohaliku omavalitsuse poole detailplaneeringu koostamise algatamise taotlusega.

Järva vallavalitsuse arendus- ja majandusosakond korraldab avaliku arutelu

Järva Vallavalitsuse arendus- ja majandusosakond korraldab 2. aprillil kell 17.30 Salutaguse Seltsimajas

(Salutaguse küla, Salutaguse Seltsimaja, 31401:001:0094) avaliku arutelu Kuusna uuringuruumi geoloogilise uuringuloo taotluse selgitamiseks ja kogukonna arvamuse kuulamiseks.

Keskkonnaamet teatab, et on võtnud menetlusse aktsiaselts KIIRKANDUR (registrikood 10111516, aadress Harju maakond, Harku vald, Harkujärve küla, Järvekalda tee 1, 76912) poolt 09.01.2025 esitatud Kuusna uuringuruumi geoloogilise uuringuloo taotluse (registriteeritud keskkonnanotsuste infosüsteemis KOTKAS 09.01.2025 nr DM-130738-1, edaspidi uurin guluba).

Uuringuluba taotletakse geoloogilise uuringu teostamiseks Kuusna uuringuruumis teenindusala pindalaga 263,31 ha. Taotletav ala asub Järva maakonnas Järva vallas Ammuta külas katastriüksusel Rava metstkond 130 (tunnus 28801:002:0021) ja Kuusna külas katastriüksusel Rava metstkond 141 (tunnus

31401:001:0081); riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Kuusna uuringuruum koosneb kahest lahustükist.

Taotletava uuringu eesmärgiks on tarbevaru tasemel välja selgitada uuringuruumis levivate setete (kruus, liiv) maht ja kvaliteet. Uuritava maavara võimalikud kasutusvaldkonnad on ehitus ja teedehitus.

Hinnanguline maavara kogus, arvestades kaevandamiskadusid on taotluse kohaselt ehituskruusala ning ehitusliival 900 tuh m³. Geoloogilise uuringu käigus rajatakse kuni 130 uuringukaevetööd ning kuni 139 puurauku. Uurimissügavus on kuni 10 m. Hüdrogeoloogilised katsetööd: veetaseme mõõtmine. Muud sihtotstarbelised tööd on terastikulise koostise määramine, killustiku purunemiskindluse määramine, topotööd. Uuringu teostaja on Maavarauuringud OÜ (registrikood 14346587, aadress Tartu maakond, Tartu linn, Tartu linn, Liiva tn 41, 50303). Taotletava loa kehtivusaeg on 5 aastat.

Kortermaja tuleohutus on iga korteriühistu ja elaniku jaoks oluline, sest hoone ohutuse tagamisega on võimalik ennetada tulekahjusid. Seepärast korraldab Eesti kindlustusseltside liit teist aastat järjest projektirahastuse konkurssi, et korteriühistud saaksid oma majas tuleohutust parandada. Projekti abil rahastatakse näiteks elektrisüsteemi renoveerimistöid, tuletõkkesoonides olevate läbiviikude parandamist ning tuletõkkestuste ja korterinumbrate paigaldamist. Kortermaja tuleohutuse parandamiseks on võimalik taotleda kuni 5000 eurot ning projekti omarahastus peab olema vähemalt 50 protsendi ulatuses.

Kui soovite projektirahastust taotleda, siis palun tutvuge projektirahastuse tingimustega, täitke taotlus ja saatke see meile digitaalselt allkirjastatuna 10. aprilliks e-posti aadressile info@eksl.ee.

Projektirahastuse tingimused ja taotlus on kättesaadavad Eesti kindlustusseltside liidu kodulehel.

Kui Teil on küsimusi korteriühistute konkursi kohta, siis palun võtke ühendust kindlustusseltside liidu kahjuennetusvaldkonna spetsialisti Aliis Kaarega e-kirja teel aliis.kaar@eksl.ee või telefonil 667 1823.

Järva vallavolikogu istung 27. veebruaril Järva-Jaanis

- AS Järvamaa Haigla arengukavast 2025–2029 rääkisid AS Järvamaa Haigla arendusjuht Heidi Alasepp ja juhatuse liige Külvar Mand.

- Abivallavanem Siim Umerov selgitas, miks on vaja muuta Järva vallavolikogu 29.12.2021 määrust nr 31 „Treeneri tööjõukulu toetuse maksmise kord“. Järva valla hetkel kehtivas treeneri tööjõukulu maksmise korras olev toetusprotsent ei taga spordiklubidele võimalust maksta treeneritele riigi ette nähtud brutotöötasu. Ministeerium vähendas treenerite tööjõukulude toetuseks ette nähtud summat. Muudatusega tagame Järva vallas tegutsevatele viienda ja kõrgema kvalifikatsiooniastmega treeneritele riigi määratletud treeneri töötasu. Praegu on Järva valla spordiklubides kolm viienda ja kõrgema kvalifikatsiooniastmega treenerit, kes taotleavad riigi määratletud treeneri töötasu.

Arvo Imsi pakkus, et kõrge kvalifikatsiooniga treenereid võiks vallas rohkem olla.

Umerov oli sellega nõus,

kuid treenerid peavad ise oma kvalifikatsiooni tõstma.

Kõik volinikud olid määruse muutmise poolt.

- Vallavanem Toomas Tammik selgitas, miks on vaja muuta Järva vallavolikogu 26.10.2023 määrust nr 24 „Järva valla ametiasutuse hallatavate asutuste töötasustamise alused“. Tulemustasu maksmise võimaluse lisamine tõstatab, kui vaadati üle Järva vallavalitsuse juhis munitsipaalkooli õpetaja töötasu kujundamiseks. Kogemustest on selgunud, et kui asutuste juhid soovivad töötajaid tunnustada kas individuaalse või kollektiivse panuse eest, siis on võimalus maksta vaid preemiat. Tulemustasu erineb preemiast. Preemia eesmärk on töötaja positiivne üllatamine ja tunnustamine, seda võib maksta erakordse tööalase panuse ja väljapaistvate tulemuste eest. Tulemustasu makstakse eelnevalt kokkulepitud eesmärkide täitmise ja tulemuste saavutamise eest, tulemustasu võib olla nii individuaalne kui ka meeskondlik.

Ester Valdvee tundis huvi, kuidas tulemused peaksid olema kokku lepitud.

Tammik selgitas, et eesmärgid lepatakse kokku näiteks aastavestlusel.

Arto Saar muretses, kas selleks ikka raha jagub.

Tammik pakkus, et selle summa võib ka eelarvesse planeerida. Asutuste juhtidega tuleb konkreetseid olukorrad läbi rääkida.

17 volinikku oli määruse muutmise poolt.

- Vallavara peaspetsialist Valdur Permanson selgitas, et MTÜ Salutaguse Nelja Küla Selts esitas avalduse sooviga pikendada Salutaguse seltsimaja kasutamise lepingut 15 aastaks seoses kinnistu arendamisega ja rahataotlustega tulevikus. Ta palus muuta punktis 2.1. olev periood kuupäevaliseks, st 29.01.2041. Kõik volinikud olid selle poolt.

- Permanson selgitas, et vallavalitsus tegi ettepaneku võõrandada enampakkumise korras Orgmetsakanali kinnistu Orgmetsa külas alghinnaga

7000 eurot. Kõik volinikud olid selle poolt.

- Noortevolikogu esimees Lilith Lilletai andis ülevaate 2024. aasta tegevusest.

- Haridusvaldkonnas toimuvast rääkis hariduse peaspetsialist Piret Sapp.

Haridus peaks olema arenguvedur, mitte -pidur. Valla arengukavas 2022–2030 on üldised arengusuunad kirjas. Ümberkorraldamine ei tähenda alati millegi sulgemist või avamist.

Töös on hariduse ja noorsootöö valdkonna arengukava koostamine; õpetaja töö- ja palgakorralduse nüüdisajastamine ja ellu rakendamine; alushariduse seaduse rakendamine alates 1. septembrist; Järva-Jaani kooli uus põhimäärus; Põhja-Järva kooli põhimääruse muutmine; õpilastranspordi korraldus, sihtotstarbelise projektitoetuse eesmärgipärane rakendamine (kaasavale haridusele, liikumis- ja loodusainetele ning digivahenditele umbes 200 000 eurot) ja palju muud.

Avasta tööturu uusi võimalusi

Töötukassa Järvamaa osakond kutsub kõiki Järvamaa värbamispäevale, mis toimub 3. aprillil kell 11–13 Paide muusika- ja teatrimaja 2. korrusel.

Oodatud on kõik, kes otsivad tööd, praktikakohta või soovivad minna õppima. See on hea võimalus teha tutvust ettevõttega, uurida tööpakkumiste ja töötingimuste kohta, huvipakuva ameti kohta küsimusi esitada ja kokkuleppeid sõlmida. Saab küsida nii palgatöö

kui ka töövarjutamise võimaluste kohta. Õppimisvõimalusi tutvustab Järvamaa kutsehariduskeskus. Nõu annavad Eesti töötukassa, maksu- ja tolliameti ning tööinspektsiooni spetsialistid.

Töötukassa Järvamaa osakonna töötajad jagavad infot teenuste ja toetuste kohta. Kohapeal on karjäärinõustaja, kellelt saab nõu tööle kandideerimise, ametikoha sobivuse, õppimisvõimaluste

ja karjäärivalikute tegemise kohta. Ettevõtlusvõimalusi tutvustab SA Järvamaa ettevõtluskonsultant.

Ettevõtjatele on värbamispäev hea koht leida sobiv töötaja või ennast tutvustada maakonna noortele, kes alles mõtlevad tulevase ameti peale.

Ootame kõiki huvilisi – tulge avastage uusi võimalusi! Osalemine on kõigile tasuta.

Siit ka üleskutse Järvamaa tööandjatele: kui teie ettevõttes

või organisatsioonis on vabu töökohti, vajate töökäsi suveks või pakute praktikakohti, siis andke endast märku, tulge kohale ja leidke sobiv töötaja Järvamaa inimeste seast.

Tööandjatel palume registreeruda esimesel võimalusel, hiljemalt 21. märtsiks: <https://forms.office.com/e/E9AV3m0Jyb>.

Lisainfo: tööandjate konsultant Aleksandra Kazakova tel 5362 9214, aleksandra.kazakova@tootukassa.ee

Vargamäe muuseumi peamaja saab uue siseekspositsiooni

KRISTI KIRSS

Alates 7. märtsist on A. H. Tammsaare muuseumi Vargamäel elumaja kolmeks kuuks külastajatele suletud. „Selles hoones alustame uue püsiekspositsiooni remonttöödega. Küll aga jäävad muuseumi teised hooned külastajatele avatuks. Avatud on rehemaja, ait, saunikute hooned ja karjatall. Tutvuda saab ka 2024. aasta näitusega. Endiselt ootame ka kooliõpilasi ekskursioonidele,“ ütles A. H. Tammsaare muuseumi juhataja Reelika Räim. Peamajas ehk muuseumi rohelises majas olev info on viidud karjatalli, et külastajad saaksid ka praegusel perioodil muuseumit avastada.

A. H. Tammsaare muuseum Vargamäel on valmistanud uut püsiekspositsiooni ette juba mõnda aega. Püsiekspositsioon jaguneb välis- ja siseekspositsiooniks. Tähelepanelikud külastajad on märganud muuseumi territooriumil maamärke ehk suurt labidat, reha jm, mis on viited külastusradadele. See on osa välisekspositsioonist. Nendel külastusradadel saab juba sel aastal elamusrännakut kogeda. Külastusradade läbimiseks tuleb kasutada telefoni ja laadida sinna äpp – selle kaudu saab jalutuskäigul kuulata tekste, mille on sisse lugenud kuulsad eesti näitlejad, kes viivad ajaloolistele, kirjanduslikele ja teistele meeleolukatele rännakutele.

Praegu käivad aga usinad tööd, et peamaja saaks uue siselahenduse ning valmiks siseekspositsioon. „Põhimõtteli-

selt kogu sisustus muudetakse ära,“ ütles Räim. „Tõe ja õiguse“ lugu tuuakse digitaalselt ekraanidele, eksponeeritakse tähtsaid museaale ning olemas on black box esitlusteks ja filmide vaatamiseks, lisaks ajalootuba. Peamaja saab valmis maikuuks enne Järvamaa laulu- ja tantsupidu, mis sel aastal toimub Vargamäel. Nii sise- kui ka välisala soovitakse avada suve jooksul, et külastajad saaks tervikuna uut püsiekspositsiooni nautida.

Võimalus anda oma panus kirjanduspärandi hoidmisse

Uue püsiekspositsiooni hind

on 195 000 eurot. Muuseumi kiirendist saadi toetust 110 000 ja LEADER-ist 47 000 eurot. Muuseumi omafinantseering on 38 000 eurot. „Projekti omaosalusse palume inimeste abi,“ ütles Räim. Käimas on annetuskampaania. Saab annetada nii kohapeal kaardiga või sularahas kui ka Tammsaare muuseumi Vargamäel veebilehe kaudu. Annetuskampaaniale on oma nime ja näo andnud kirjanik Kristiina Ehin, näitleja Priit Loog („Tõe ja õiguse“ filmis Andres, pildil) ning loodusmees Fred Jüssi (andis nõusoleku eluajal). Üleskut-

seteks on: „Aita inspireerida järgmist Tammsaaret“, „Aita tuua armastus Vargamäele“ ning „Aita ühendada kirjandus ja loodus“. Annetuskampaania lisainfo: vargamae.ee/annetus.

Peamaja uue siselahenduse loomiseks viidi läbi riigihange, kuhu esitati neli pakkumist: Norete Grupp OÜ, Fifawe Project OÜ, ECP OÜ, Planeedi Ehitus OÜ. Kontrollimise käigus vastasid kõik pakkumised tingimustele. Hanke otsuse dokument koostati 14.01.2025. Edukaks pakujaks määrati Planeedi Ehitus OÜ, lepingu hind koos käibemaksuga on 74 000 eurot.

Märtsi lõpus saabub esimene maamaksu tasumise tähtaeg

Maksu- ja tolliamet (MTA) tuletab meelde, et maamaksu esimese osamakse tasumise tähtaeg on sel aastal 31. märtsil. Selleks tähtajaks tuleb pea 370 000 era- ja juriidilisel isikul tasuda kokku ligi 48 miljonit eurot.

Ligi 335 000 eraisikul tuleb 31. märtsiks tasuda kokku umbes 21 miljonit eurot maamaksu. Pea 35 000 juriidilisest isikust kinnistumanikul tuleb samaks tähtajaks tasuda kokku umbes 27 miljonit eurot. Järelejäänud maksukohustus tuleb tasuda 1. oktoobriks.

MTA maamaksu teenusejuht Riita Parksepp tuletab meelde, et koduomanikele kehtib sel aastal endiselt kodualuse maa maksusoodustus. „Juhul, kui teil on maksustatavat maad ja te pole oma maksukohustusega veel tutvunud, saate seda teha ning maksu mugavalt tasuda meie e-teenuste keskkonnas e-MTA, valides Maksud – Maamaks – Maamaksuteated ja maa andmed,“ sõnas Riita Parksepp.

Mis on maamaksuga sel aastal teisiti?

Muutus esimese osamakse summa, mis tuleb maaomanikel tasuda. Kui maamaksusumma on ühe kohaliku omavalitsuse piires üle 100 euro, siis esimese osamakse suurus on vähemalt pool, kuid mitte vähem kui 100 eurot. Kui aga maksusumma on vähem kui 100 eurot, siis tuleb esimeseks tähtajaks tasuda kogu maksusumma korraga.

Muutusi paljude kohalike omavalitsuste maamaksumäärade kohalike omavalitsuste 2025. aastaks kehtestatud maksumääradega saab tutvuda MTA kodulehel.

Muutus maamaksu tõusu piirmäär ehk n-ö kaitsemehhanism. Kaitsemehhanism on mõeldud selleks, et maatüki maks ei suureneks eelmise aastaga võrreldes liiga järsu. 2025. aastal suureneb iga katastriüksuse maamaks eelmise aastaga võrreldes igale omnikule kuni 50 protsendi võrra või 20 eurot juhul, kui maatükile maksuvabastusi või -soodustusi ei rakendu.

Maksu arvutamise alus on maa väärtus, mille on määranud maa- ja ruumiamet. Maa hindamise küsimustega palume pöörduda maa- ja ruumiameti poole e-aadressil info@maaruum.ee. Maksumääradega seotud küsimustega palume pöörduda maa asukohajärgse omavalitsuse poole. Maksu arvutamisse ja tasumisse puutuvaga on õige pöörduda maksu- ja tolliameti poole.

Maamaks on riiklik maks, millega maksustatakse Eestis kogu maa. Maksumäärade kehtestavad kohalikud omavalitsused. Maamaks laekub täies ulatuses kohaliku omavalitsuse eelarvesse, selle toel saavad omavalitsused arendada kohalikku elu ning pakkuda kohalikele mõeldud teenuseid.

Loe maamaksu kohta lähemalt MTA kodulehelt.

Kanalisatsiooni juhitud liigvesi võib tuua suure trahvi

ANDREAS SAPAS

Järva Haldus AS juhatuse liige

Kevad on ikka suur sula- ja sajuvete aeg, mis omakorda toob meile kaasa suuri muresid reoveepuhastites. Sel aastal algas suurvee aeg varem, see on kestnud oluliselt kauem ja vett on olnud rohkem, kui oleme näinud viimase kümne aasta jooksul.

Vee-ettevõtjale pakub see aeg alati väljakutseid, sest reoveepuhastitesse, mis on projekteeritud ainult reovee puhastamiseks, sattuv sajuvesi halvab kogu seadme tööprotsessi ja osutub äärmiselt kulukaks.

Peamine põhjus, miks saju-

vesi reoveepuhastisse jõuab, on vanade torustike lekkimine ja klientide sajuvee ja liigvee juhtimine ühiskanalisatsiooni. Enamik Järva Halduse haldusalas olevast ühiskanalisatsiooni torustikest on uuendatud. Näeme, et kõige rohkem liigvett juhivad süsteemi kliendid. See suurendab oluliselt reovee puhastamise kulusid ja toob tahes tahtmata kaasa reovee hinna kallinemise, mida me soovime ära hoida.

Mis on lahendus? Ühiskanalisatsiooni juhitakse ainult reovesi ja kõik kliendid lõpetavad saju- ja pinnavee juhtimise ühiskanalisatsiooni.

Alates 1. aprillist alustab

Järva Haldus oma haldusalas järelevalvet liigvee ebaseadusliku juhtimise kohta ühiskanalisatsiooni, sest see pole lubatud. Iga avastatud ühenduspunkti kohta lähtutakse äravoolust 75 kuupmeetrit kuus ja tagasiulatvalt kuus kuud. See tähendab, et kui hoone neljas nurgas on katusevete ärajuhtimiseks kanalisatsioon, mis on juhitud ühiskanalisatsiooni, siis selle ilmsiks tulemisel koostame kliendile arve 75 (kuupmeetrid) x 4 (ühenduspunktide arv) x 6 (kuude arv) x 3,23 (reovee hind KM-ta) x 1,22 (käibemaks) = 7093,08 eurot. Ühe ühenduspunkti olemasolu puhul on arve

summa 1773,27 eurot. Ühenduse ilmsiks tulemisel on aega ühendus likvideerida ühe nädala jooksul, selle eiramisel peatame teenuslepingu ja sulgeme kanalisatsioonitrassi liitumispunktis toru, kuni ühendused on nõuetekohased. Kui on kahtlus, aga klient ise ei ole teadlik ebaseadusliku süsteemi olemasolust, siis võib meid kutsuda olukorda tuvastama.

Usun, et enamik meie kliente on ausad ja ei tegele ebaseadusliku tegevusega. Ausad inimesed ei peaks maksma teenuse eest kõrgemat hinda, kui väike hulk inimesi ei ole valmis teenust nõuetekohaselt kasutama.

Küüditamisohvrite mälestuspäeva mälestushetked Järva vallas 25. märtsil 2025

12.00 Öötlä mõisa pargis

13.00 Järva-Jaani ausamba pargis

14.00 Järva-Madise kivikangru juures

18.00 Koeru ausambapargis

Kell 15.00 olete oodatud Järva-Jaani muuseumide keskusesse, kus on Memento Järvamaa ühenduse poolt kaetud teelaud

Järva vald osaleb kahe rahvusvahelises projektis

Mittetulundusühingu Rabarada kutsel osaleb Järva vald projektis „GreenMove“, mille eesmärk on jagada parimaid kogemusi maapiirkondade rohelise transpordikorralduse kohta. Projekti rahastatakse Euroopa Komisjoni CERV-2024 linnade/valdade võrgustiku kaudu ja see keskendub maapiirkondade kaitsmisele, edendamisele ja teadlikkuse tõstmisele nii kohalikul kui ka rahvusvahelisel tasemel.

Veebruari lõpus toimus Põhja-Korfu omavalitsuse kutsel projekti avakohtumine Korfu saarel Kreekas, kus kohtusid 16 riigi esindajad kogu Euroopast. Järva valda esindas arendus- ja majandusosakonna juhataja Triin Tippi. Tema ettekandest tekitas kõige suuremat positiivset vastukaja Järva vallas ringi vurav raamatukogubuss Krööt. Selline kodulähedane raamatukoguteenus ei ole eriline ainult Eestis, vaid kogu Euroopas.

Projekt kestab 18 kuud ning see jätkub seminaride, töötubade ja teadmiste jagamise üritustega.

Samuti osaleb Järva vald koos 11 Eesti omavalitsusega Hispaania ja Belgia teadusasutuste ning omavalitsustega EC4RURAL projektis. See Euroopa Liidu LIFE programmi toetatud projekt (eelarvega 1,6 miljonit eurot) aitab maapiirkondade omavalitsustel ja kogukondadel liikuda puhtale energiale.

Kokku luuakse 34 energiakogukonda Hispaanias ja Eestis, kus päikeseenergia abil toodetud elektrit jagatakse ühiselt.

12. märtsil kohtusid vallavalitsuse arendus- ja majandusosakonna ametnikud Tartu regiooni energiaagentuuri (TREA) ning Eesti linnade ja valdade liidu esindajatega. Projekti abil modelleerib TREA ka meie valitud objektile (Koeru keskkooli katus) päikeseelektrijaama ning teeb esialgse tehnilisemajandusliku analüüsi.

Jazziõhtu Koeru Kultuurimajas

Esineb Tiit Kalluste Kvartett

Tiit Kalluste – akordion
Ain Varts – kitarr
Taavo Rimmel – kontrabass
Kaspar Kalluste – trummid

29.03.2025 Algu kell **19.00** Uksed avatakse kell **18.00**

Laudade broneerimine: **5354 3442**
Töötab kohvik Pilet 20 €

AP Soon

Ooperisolist Natalya Gennadi laulis Järva-Jaanis

SILVA KÄRNER

13. märtsil, vahetult enne emakeelepäeva avas Järva-Jaani muuseumide keskus kevadhooaja väikese kontserdiga, kus esines kuulus Ukraina-Kanada ooperisolist Natalya Gennadi ja Järva-Jaani segakoor. Salongiõhtule oli tulnud rahvas enamasti meie kodukandist.

Natalya Gennadi on sündinud Ukrainas Sevastopolis. Ta kolis 2006. aastal Kanadasse, et alustada õpinguid Ottawa ülikoolis, misjärel omandas magistrikraadi ooperilauluerialal Toronto ülikoolis. Täna on ta Kanada sopran, ooperiproduktent ja multimeediakunstnik.

Teda on kiidetud nii võimsa hääle kui ka sügava dramatismi eest. Natalya on laulnud Kanadas mitmeid peaosi, sealhulgas Médée („Médée“, Voicebox: Opera in Concert), Gerhilde („Die Walküre“, Pacific Opera Victoria) ja Rosalinde („Nahkhiir“, Stratford Orchestra, 2025). Samuti kuuluvad tema repertuaari sellised rollid nagu Violetta („La Traviata“), Adriana („Adriana Lecouvreur“) ja krahvinna („Figaro pulm“).

Lisaks laulmisele on Natalya pühendunud looja ja produktent. Ta võitis Soundstream-

si New Voices'i 2024 auhinna teosega „Grandma's Shawl“ (tõlkes „Vanaema rätik“), mis uuris ukraina ja põlisrahvas- te kultuurisuhteid. Natalya on Opera America's Digital Excellence Awards 2024 finalist. Ta on ka HBD projekti kaasasutaja koos metsosopran Catharin Carew'ga, edendades mitmeke- sisust ooperimaailmas. Ühen- dades jutustamise, kultuuri ja

innovatsiooni, jätkab Natalya kunstiliste piiride avardamist ja toob publikuni köitvaid ning mõtestatud etteasteid.

Natalyat on sügavalt liigutanud eestlaste kunstimeel, loo- vus ja koostöövaim. Ta on tä- nulik Eestile, et see maa pakub tema emale Valentinele keeruli- sel ajal turvalise ja sooja ajutise kodu. Tänutäheks abivalmiduse ja hoolivuse eest andis ta poos-

letunnise kontserdi oma maa- ilmaklassika lemmiklugudest, mis kõlasid ka meie kuulajatele tuttavalt.

Koos Järva-Jaani segakoo- riga esitati liri palvelaul ja Uk- raina rahvalaul. Ja kuna märts on kevadkuu, emakeelekuu, aga ka küüditamisohvrite mälestus- kuu, siis lauldi koos Juhan Liivi sõnadele loodud Peep Sarapi- ku laulu „Ta lendab mesipuu poole“. See laul on saanud pal- jude küüditatud perede jaoks omaette hümniks. Ka Natalya vanaema oli koos oma vane- matega 1949. aastal Ukrainast küüditatud ja seetõttu sündis ka Natalya ema hoopis Usbe- kistanis.

Laulu teine salm on kirjas ka Tallinnas asuval küüditamisohv- rite memoriaalil. Kui mõelda sellele, mis toimub maailmas, siis kurku kraapivalt kõlavad sõnad: „Ja langevad teele tuhan- ded, veel koju jõuavad tuhanded ja viivad vaeva ja hoolet ja lenda- vad mesipuu poole...“.

Kontserdi külaliste hulgas oli mitu ukraina peret, kellel kõigil mõttes vaid viimased laulusõ- nad: „Hing, oh hing, sa raskel aal – kuis õhkad isamaa poole; kas kodu sa, kas võõral maal – kuis ihkad isamaa poole!“

Igatsust, soovust ja hoolivust kumas vastu ka segakoori esi- tatud lauludest „Üksteist peab hoidma“ (Kadri Hunt) ja „Oma saar“ (sõnad Gustav Suits, viis Juhan Simm).

Südamlik tänu ka kodukoh- viku Loomulik Anne perenais- tele!

Katrin Merisalu

Koigis toimus 45. laste ja noorte lauluvõistlus

8. märtsil toimus Koigi mõisa saalis Koigi piirkonna laste ja noorte 45. lauluvõistlus „Koigi laululind 2025“. „Koigi laste ja noorte lauluvõistlused tekkisid meie laste lauluklubi Karukell baasil, mis loodi 1977. aastal. Andekamatele lastele oli vaja väljundit, et leida neile huvitavat tegevust,“ meenutas lauluvõistluste algusaastaid ürituse korraldaja Ene Puhmaste. Alguks kutsuti Koigi laululastega võistlema ka Roosna-Alliku ja Ahula laululapsi. „Otsisime oma laululastele erinevaid võimalusi end proovile panna. Käisime Postikana laulukonkursil Eesti Televisioonis ja saime laureaateideks,“ tõi Puhmaste ühe näite.

Koigi lapsed on osalenud ka rahvusvahelisel laste-noorte konkursil „Tähtede laul“ ning Paide Vallimäel toimunud üritustel. „Laulukarusselli“ ja „Eesti otsib superstaari“ saadetes on osalenud Mait Mikussaar. „Aga kõige-kõige tähtsamad on ikkagi lapsed ise, kes võtavad vaevaks laulda ja saavad kogeda lavakartust ja -põnevust, artisti olemust ja võlu,“ ütles Puhmaste. Ta rõõmustab, et lauluvõistlustele tulakse koos perega. Võisteldakse koos ja elatakse üksteisele kaasa.

„Ei olnud eestikeelseid sõnu võtta – ise tegin. Või leidsin luulekogust vahvad sõnad ja tegin laulu,“ meenutas Puhmaste, kuidas ta on lauluvõistlusele nii tekste kui ka meloodiaid kirjutanud. Võib öelda, et muusika on Puhmastel veres. „Isa mängis kogu aeg pilli – hommikust õhtuni. Kannelt, kitarr, akordionit ja muudki. See tekitab huvi, tahad teada, mis laul see on ja kuidas see pill mängib,“ ütles Puhmaste, kuidas ta muusika juurde jõudis. „Isa otsis mulle pikukese pilli ja pidin sellega mängima õppima. Ja kui ma juba mängida oskas, pidin laulma ka.“ Isa palus tal ka teist häält laulda, aga tütar ei teadnud, kuidas. Isa ütles siis, et vaata, kuidas kokku kõlab. Ja nii saigi tütar katsetada. Muusika sees on ka Puhmaste lapsed ja lapselapsed.

Meenutades toetajaid ja žüriiliikmeid

„Kõige tähtsam on suure ürituse tegemisel meeskond,“ ütles Puhmaste, kelle sõnul on meeskond väga suur. Abilisi ei jõua kokkugi lugeda. Puhmaste rõõmustab, et lauluvõistlustel lööb kaasa terve kogukond

ning on säilinud side endiste laululastega. Lauluvõistlusi on väga pikka aega toetanud Elen Puidutöötlemise OÜ ja Elmar Meikup. Samuti leitakse toetust paljudelt kohalikelt ja ümberkaudsetelt asutustelt: firmad, kool, raamatukogu, lasteaed, seltsiansamblid. „Heli ja fonogramme haldavad ikka meie pillimehed, keda praegu juhib Hugo Kink,“ ütles Puhmaste. Lauluvõistlusi on pikalt vedanud Maive Loorits, Sirli Mändma ja Klarika Lussmann. Nii Lussmann kui ka Mändma on ka endised Karukella laululapsed. „Suurt abi ja toetust on pakkunud ka Pille-Riin Kranich nii ürituste läbiviimisel kui sponsorite otsimisel,“ lausus Puhmaste, kelle sõnul on oluline mees pidada kõiki lapsi ja tänu paljudele sponsoritele on see võimalik. Tähtis on osalemine ja lastele rõõmu pakkumine.

Lauluvõistluse žürii töös on osalenud paljud muusikud ja lauljad ning mitmed lauluõpetajad. Žüriiliikmeteks on olnud näiteks Tanja Mihhailova, Artjom Savitski, Borka, Jana Kask, Karl Madis, Erich Krieger, Lea Liitmaa ja paljud teised. „Nii

südamik ja armas oli näha jälle endiseid laululinde, kes nüüd tegid žürii rasket tööd,“ ütles Puhmaste tänavuse lauluvõistluse kohta.

„Koigi laululind 2025“

Laululapsi kuulas seekord erakordne žürii: kahele tavalikkmele lisandusid endised Koigi laululinnud ja publiku lemmikud läbi erinevate aastate. Žüriis tegid kaasa Aili Avi, Rait Pilipenko, Helin Juhandi, Viktoriya Opivalov, Aleksandra Loorits, Leanika Mändma-Orasmaa, Kätlin Puhmaste, Ründo Müls ja Elerin Saks. Laulud õpetasid selgeks Sirje Grauberg, Ringa Kamarik ja Ene Puhmaste.

Publiku lemmikhääle tiitli said Säsili Kabral ja Maximilian Koslow, žürii lemmikuks laulis end aga Grete Perle. Žürii teine auhind kuulus Grister Siilakule. Koigi laululind 2025 on teist aastat järjest Mattias Kranich. Edasi pääsesid Järva valla lauluvõistlusele Grete Perle, Kaspar Klooster, Adele Kägu (taustalaulja Säsili Kabral) ja Mattias Kranich. Järva valla laste ja noorte laulupäev toimub 10. aprillil Koerus.

Koeru noori muusikuid saatis edu

Koeru muusikakool annab teada, et VI rahvusvaheline puhkpilli- ja löökpillimängijate konkurss „Wind Stars 2025“ toimus 5.–7. märtsil Läti vabariigis Marupe muusika- ja kunstikoolis. Konkurss toimus nii kohapeal kui ka videovooruna eri vanusegruppides. Osaleda said solistid, ansamblid ja orkestrid. Huvi konkursi vastu on kõrge ja kohapealne esinemine toimus korraga kolmes saalis.

Žürii koosnes väga mitmekülgetest rahvusvaheliselt kõrgelt tunnustatud pedagoogidest nii Eestist kui ka mujalt maailmast. Videovooru žürii töös osales teiste

kõrval ka Koeru muusikakooli flöödiõpetaja Kerstin Laanemets.

Koeru muusikakoolist osales kohapealsel konkursil neli õpilast. AII vanusrühm (9–10-aastased) KIIRAMARI SIRILA (flööt) – II koht; AIV vanuserühm (13–14-aastased) MAUR LAUPA (saksofon) – II koht; AV vanuserühm (15–16-aastased) LILIAN PERLIN (flööt) – I koht; BI vanuserühm (16–17-aastased) EMMA MARIA LAANEP (flööt) – III koht.

Muusikakool tänab flöödiõpetajat Kerstin Laanemetsa, saksofoniõpetajat Hanna Taubert ning kontsertmeisterit Siret Heinastet suurepärase töö ja toetuse eest.

10. APRILLIL KELL 14 KOERU KULTUURIMAJAS

Pühapäeval, 6. aprillil
Müüsleri Saare seltsimajas

KRIISIENNETUSE PÄEV KÜLASELTSIDELE

Kell 12.30 tervituskohvi

Kell 13.00 Eesti Punase Risti Järvamaa seltsi esmaabi koolitus

Kell 14.30 valmistame õues lõuna

Kell 15.30 Malle Hermanson Päästeameti ennetusbüroost „Kuidas erinevates ohuolukordades toime tulla“

Kell 16.30 koostame kriisiplaani Müüsleri-Köisi külaseltsi näitel

Pane end kirja 1. aprilliks
pillepiigert@gmail.com või anna teada 5854 1104

OSALEJATE VAHEL LOOSIME VÄLJA AUHINDU!

Järva valla

Viies Järva valla ettevõtlusõhtu toimus Imaveres

KRISTI KIRSS

12. märtsil toimus Imaveres viies Järva valla ettevõtlusõhtu. „Ettevõtlusõhtu eesmärk mitteformaalses keskkonnas tuua kokku ja tänada Järva valla ettevõtjad, et soodustada ettevõtetevahelist suhtlust ja koostööd,“ sõnas Järva vallavanem Toomas Tammik.

Varasemalt on külastatud selliseid ettevõtteid nagu Artic Finland House, Termoarena, Konesko. Ettevõtlusõhtu võimaldab ettevõtjatel tutvuda teiste tegijatega ning luua koostöösuheteid. Sel aastal külastati Eistvere aiandit Imaveres, Tikupoisi tuulikut ja Fibenoli. Tutvuti säästlike energialahendustega, kurkide kasvatuses ja võimalusega, kuidas puidust kogu väärtus kätte saada.

Pärast ringkäiku suunduti Imavere rahvamajja, kus Järva vallavanem tänas ettevõtteid ning rääkis sellest, kuidas kohalik omavalitsus saab olla ettevõtetele koostööpartneriks. Olu line on maksude laekumine ja vallale tuleb see suuresti Imavere ja Koeru piirkonnast. Tammik tõi oma esitluses välja 20 valla suuremat ettevõtet. Töötajate arvu puhul tõi ta välja just selle inimeste arvu, kes elavad Järva vallas. Näiteks AS Koneskos töötab 187 inimest, kes elavad Järva vallas. Üleüldine töötajate arv on aga suurem.

„Elanikud on üha aktiivsemad kaasa rääkima teemadel, mis puudutab ettevõtlust,“ ütles Tammik. Selleks on näiteks tuulepargid, metsaraie, kaevandused, aga ka lõhnaäiringud ja muud teemad. „Omavalitsus püüab tõesti elanike arvamusi arvesse võtta. Loomulikult on alati volikogul ja valitsusel oma vastutus. Just nimelt valitsemise vastutus. Kindlasti kõik alati õnnelikud ei ole, midagi jääb alati arvesse võtmata, aga siis peab sel olema ka selgitus,“ ütles Tammik.

Teemaks tulid ka kaevandused. „Üldiselt ollakse kaevandus-

COOP panga ärisuhete juhti Kristo Aabi usutleb Arnika Tegelmann.

tele ja uuringulubadele vastu. Samas oleme kaevanduslubasid siiski andnud. Viimane oli Kalit-sa kaevandusluba, kus piirkonna elanikud rahvakohtumisel kaevandajaga kokku leppisid, kuidas see võimalik oleks,“ lausus Tammik. Omavalitsus proovib ettevõtjatele toeks olla ministerruumide ja elanikega suhtlemisel.

Jagati välja esimene Järva valla tudengistipendium, mida rahastatakse Järva valla eel-

arvest ja annetustest, millest moodustub stipendiumifond. Oma panuse saavad anda nii ettevõtteid kui ka eraisikud. Esimene stipendiaat on Järvapesa lasteaia eripedagoog Diana Süld. Järgnes muusikaline vahepeala, kus esines Erki Pärnoja, kes on tuntud ka ansamblist Ewert and the Two Dragons. Pärnoja sõnul on muusiku töö samamoodi töö nagu kõik teised, pakkudes mitmeid väljakutseid. Ta on

käinud oma bändiga USA-s ja Euroopas tuuridel. Ühel või kahel aastal oldi Eestist eemal 200 päeva aastas. „Sõbrad enam ei vaevunud helistama, et saame kokku. Jõudsin koju, siis magasin,“ ütles ta. Ewert and the Two Dragonsi viimane kontsert on juulikuus Tartus. Seejärel lõpetab bänd oma tegevuse. Pärnojat võib juba praegu kohata rohkem üksinda esinemas. Ta tegeleb ka produtseerimisega ja filmimuu-

Muusikalist vahepala pakub Erki Pärnoja.

Ettevõtjatele jagavad hüva nõu SA Järvamaa ettevõtluskonsultant Sille Pudel ja MTÜ Järva Arengu Partnerid tegevjuht Getter Klaas.

sikaga ning on kirjutanud ka koorimuusikat. „Tahtsin näha, kas saan hakkama,“ ütles ta viimase väljakutse peale. Pärnojal on abiks määndžer, kes on enda peale võtnud administreerivad ülesanded nagu piletimüük, kontserdikorraldus, lepingute ülevaatamine. „Loominguline töö on kaootiline,“ lausus ta. Pärnojal on ka lapsed ning ta soovib osaleda nii pereelus kui ka ennast loominguliselt väljen-

dada. Seetõttu on hea kasutada määndžeri abi.

Ettevõtlusest ja rahast tuli ettevõtetele rääkima COOP panga ärisuhete juht Kristo Aab. „Sisendmaterjalist püütakse kõrgemat lisandväärtust kätte saada, üritatakse kõik olemasolev ära kasutada. See on igati tervitatav ja just selle poole peaksime töötuses liikuma,“ viitas ta Fibenoli katsetehasele Imaveres. „Mõned aastad tagasi oli plaan Eestisse suur tselluloositehase investering teha, aga see kukkus läbi – ma saan kohalike elanike vastuseisust ka aru. Põhimõtteliselt on need aga sellised investeeringud või selline ärimudel, mille poole me peaksime püüdlema. Et me väärtustaksime seda materjali, mida meil siin saada on, et me kasutaksime sellest kõik ära ja saaksime siis kallima hinnaga maha müüa,“ ütles Aab.

Järvamaal on keskmine palgatase hea. „Kui maakonnas on juba paar sellist kõrgemat lisandväärtust pakkuvat ettevõtet, kes suudavad oma töötajatele maksta kõrget palka, siis see mõjutab keskmist palgataset päris palju,“ lausus Aab. Lähedal pole ühtegi suuremat linna ja see esitab ettevõtetele väljakutse meelitada inimesi Järvamaale tööle. „Aga näitajad tunduvad head, mis tähendab, et seda on osatud korraldada,“ ütles Aab.

Osa ettevõtluspäeval osalejaid sai külastada Fibenoli puidukeemia katsetehast.

Lenno Pöder

Esimesed kurgid valmivad märtsi lõpuks

KRISTI KIRSS

Järva vallas tegutsev Eistvere aiand pani esimesed kurgiseemned mulda juba selle aasta 17. jaanuaril. Mõnel aastal on seda tehtud ka uue aasta esimestel päevadel. Kuid kõik sõltub ilmadest. „Paar viimast aastat on näidanud, et jaanuaris-vebruaris päikest ei ole, mis tähendab, et taim lihtsalt seisab. Temaga ei juhtu mitte midagi. Ta lihtsalt kasvab, aga ta ei kasvata saaki,“ ütles Eistvere aiandi perenaine Ruth Kuusk. Oluline on päike ja Eistvere aiand on sooja päikese ootuses, et kurgitaimed saaksid pisikesed kurgid suuremaks kasvatada. Aiandil on seitse suurt kasvuhoonet. Kui saak hakkab tulema, siis üks kasvuhooone võib anda ligi tonn kurki nädalas. Aiand on tegutsenud aastast 2008. Laiendustöödeks on saadud toetusi PRIA-lt ja võetud ka laenusid.

Eistvere aiandisse sisse minnes koge tõelist suvehõngu. Aiandil on olemas oma katlamaja, mis annab taimedele sooja. Kasutusel on ka energiasäästukardinad ning kasvuhoonetel on luugid, mis suvel väga suure palavusega avavad jahutuseks oma luugid ja pakuvad taimedele värskendust. „See matt on kookos-

turvas,“ viitas Eistvere aiandi peremees Kuido Paimla mõnele abilisele taimekasvatusele.

Vesi koos väetisega jookseb automaatselt taimedele mulda. „Praegu on neli korda päevas ja kolm minutit korraga. Aga suvel on iga poole tunni tagant,“ viitas Paimla, kui tihti jookseb vesi mulda. Kastmiseks kasutatakse soojendatud vett, külma veega ei ole hea taimi kasutada. Kurgitaimed kasvavad iga päev ning aeg-ajalt on neid vaja ülespoole siduda. See kõik on käsitöö. Praegu pole kevadine päike veel nii agar, et taimi kiiresti suuremaks sirutada, kui oleks rohkem päikest, tuleks sidumistööd tihemini teha.

Kurgitoodang läheb müüki COOP-i poodidesse. Ketipoodidesse on kurki väga raske müüa. Kõik ei väärtusta Eesti toodangut, kuid COOP võtab Eistvere aiandi kurke hea meelega vastu. Kurgisaaki saadakse oktoobrikuuni. Ostma võib tulla kurke ka aiandisse kohapeale. „Suvel on saagivahetus. Kaks saaki tuleb aastas,“ ütles Paimla. See tä-

hendab, et suvel vahetatakse vanad taimed uute taimede vastu. „Päris talvel on probleem selles, et ilma valguseta ei kasva mitte miski,“ ütles Kuusk. Kunstvalgus nõuaks aga suuri väljaminekuid ja toodang läheks väga kalliks. Nii tulebki loota looduslikule päikesele.

Paimla sõnul annab kurgitaim kõveraid kurke siis, kui taim on vana. Tänapäeval on vaja kokkadel aga just sirgeid kurke, sest kõver ei lähe masinasse sisse.

Vao külamajas Pop-up-kirbukas

Sina sildistad, meie müüme!

Olemas tasuta asjade ala

Müüjaks registreerimine lõpeb 10.04!

17.-20.04.
kell 12-18

Täpsem info:
Katre 56947876
Sigrid 58122076

5 eurot
kauplemistasu

FB: Pop-up kirbukas Vao külamajas

MTÜ Tihemetsa Vilistlane
kutsub kõiki Tihemetsa tehnikumi vilistlasi,
õpetajaid, töötajaid ja õppinuid
12. juulil 2025 suurele
kokkutulekule «**Tihemetsa 100**»

Eelregistreerimine
kuni 06.07.2025, osalustasu 20 eurot.
Õpetajad ja töötajad tasuta, kuid palume
teil kindlasti ennast registreerida.
Kohapeal osalustasu **30 eurot.**

Info ja registreerimine
kodulehel

www.tihemetsa.ee

Vanemmüüja Anneli Klein:

„Ole see, kes sa oled, ja sind märgatakse“

KRISTI KIRSS

24. veebruaril sai Koeru Konsumi (Järva Tarbijate Ühistu) vanemmüüja Anneli Klein Koeru kogukonna poolt suure tunnustuse. Kogukond tõstis esile Anneli särasilmsuse ja pühendunud töötegemise ning andis talle tänukirja. „See oli mulle suur üllatus. Ma olen see, kes ma olen. Ja saada selle eest tunnustus on väga-väga lahe. See tähendab seda, et mind on omaks võetud. Ma olen üks osa Koerust,“ rõõmustas ta. Väga oluline on Annelile olla eeskujuks ka oma lastele. „Ole see, kes sa oled, ja sind märgatakse.“ Anneli usub, et kui teha asju rõõmu ja kirega, siis see jääbki inimestele silma.

Anneli tunneb heameelt, et just müüjate töö on esile toodud. Tema sõnul on inimestel sellest ametist vale arusaam. Lastele öeldakse, et kui sa kuskile tööle ei saa, siis müüjaks ikka. Tegelikult on see töö väga mitmekülgne ning pakub nii rõõmu kui ka väljakutseid. „Me satume siia tööle armastusest selle kutse vastu,“ sõnas Anneli. „Pikkades päevades on ka palju positiivset, näiteks saame nädala sees puhkepäevi,“ tõi Anneli välja graafikuga tööplussid. Töö annab ka hea füüsilise koormuse. „Siin on nii palju jooksmist ja tegemist. Minu rekord on 46 000 sammu,“ ütles ta.

„Kui inimene kolib uude paika ja kedagi ei tunne, siis on just pood see koht, kus kõigiga tutvaks võib saada,“ ütles Anneli. Lõuna-Eestist pärit Anneli saabus Järvamaale kaksikümne aastat tagasi. Ta sai oma esimese siitkandi sõbranna just poes töötades. Kõik tema lähedased jäid Valgamaale ning uues kohas tuli end uuesti sisse seadma hakata. „Need inimesed, kes mind ümbritsevad, on saanud minu perekonnaks. Ma tahan neid kallistada, kui nad poodi tulevad ja näevad, et ma seal puuviljaletti juures toimetan,“ ütles Anneli. Tema sõnul leidub palju inimesi, kes tahavad lihtsalt rääkida. Siis ta on olemas, et kuulata. Ta peab abivalmidust elementaarseks isikuomaduseks. „Me vajame kõik seda varem või hiljem, kui meil ei ole lapsi kõrval, kes meid aitavad,“ ütles ta.

Esimene müüjatöö kogemus kaheksa-aastaselt

Anneli mäletab, et tema lapsepõlves pandi kodukoha poes

kauba vastuvõtmise päeval pood kinni. Üks hästi armas tädi Siina töötas Hummuli poes ning tutvustas väikesele lapsele müüjatööd. „Ma sain seal purke välja panna ja riiuleid koristada. Teha esimesi katseid leti taga,“ meenutas Anneli. Ta oli siis kaheksa- või üheksa-aastane. „Arvelauaga arvutada – see arendas palju. Praegu on aparaadid, aga siis pidime ise peast teadma.“

Juba väiksesena unistas Anneli müüjaametist. Teine variant oli minna arstiks. Pärast Valga keskkooli lõpetamist suundus Anneli Rakverre sotsiaalpedagoogikat õppima. Ema soovitas kool ära lõpetada ja minna vallavalitsusse tööle. Anneli meeltes puhusid aga teised tuuled. Ta läks aastaks Saksamaale lapsehoidjaks. Ja kool jäi pooleli.

Saksamaalt naastes oli tal plaan kool lõpetada, aga elu tõi taas uued tuuled. „Kevad südamis, armastus lõi pähe, jälle jäi kool pooleli,“ ütles Anneli. Kool jäigi pooleli ning tuli ära tööle minna. Ta alustas keldripoest, edasi suundus puiduettevõttesse. Seejärel jäi Anneli lapseootele ja oli veidi aega kodune. Kui tütar sai kümnekuuseks, läks Anneli lauta tööle. „See polnud mulle võõras. Emaga

käisin kogu aeg laudas kaasas,“ ütles ta. Juba kümneaastaselt tegi Anneli laudas mitmeid töid: võttis vasikaid vastu, lüpsis lehmi. Tegi maalapse töid.

27-aastaselt pärast lapse isa siit ilmast lahkumist tegi noor naine suure elumuutuse. Laudas töötava kolleegi tütar elas Imaveres. Seal levis Annelini teadmine, et Koerus vajatakse müüjat.

Edasine töö viis Koeru aadressile Turu 3, kust Anneli sõnul on paljud oma müüjateed alustanud. Toimus järgmine saatustlik kohtumine. Töötanud kaks kuud leti taga, tutvus ta oma poegade isaga. Vahepeal töötas Anneli mitu aastat ka Koeru Koneskos. „Seal ei saa inimestega suhelda. Miski jääb puudu,“ selgitas ta, miks Koneskost tagasi müüjatööle sai suundunud.

Kolleegid nagu teine pere

Koeru Konsumis töötamisest möödub Annelil seitse aastat. „Ma olen siin poes teinud praktiliselt kõiki töid, välja arvatud

juhataja oma. Olen olnud koristaja, asendanud puhkuseid, teinud müüjatööd,“ ütles ta. COOP pakub oma personalile igal kuul kursuseid. „Ei ole nii, et tuleme poeuksest sisse ja teame kõike,“ ütles ta. Tuleb uuendustega kaasas käia, uute toodetega tutvuda. Vahel juhtub, et ostja küsib tootele soovitusi, näiteks millist kreemi või šampooni kasutada. „Tihtipeale

teab müüja täpselt niipalju, kuipalju on toote etiketile kirjutatud. Õnneks on meil siiski ka veinikoolitusi ja tootetutvustusi,“ ütles Anneli.

Anneli sõnul on hea teenindaja tunnuseks hea suhtumine inimestesse – soov nende jaoks olemas olla. Samuti on oluline valmisolek teha füüsilist tööd. „Meil on väga palju töstmist,“ ütles ta. Igas töös võib ette tulla ka keerulisemaid olukordasid. Seaduste ja nõuete järgi ei tohi alkoholi juues isikutele kaupa müüa. „Keeruliste klientide puhul tuleb säilitada sisemine rahu,“ ütles ta. Aga on

KOMMENTAAR

KIRSIKA ILMJÄRV KOERU KOGUKONNAST

Anneli on erakordne ja äärmiselt särav isiksus. Tema nägemine kaupluses tõstab alati suunurgad üles. Ta on abivalmis ning paistab oma rõõmsa ja reipa olemisega silma. Minu meelest on hästi armas, et inimesed kogukonnas on teda märganud. Anneli on igati tunnustust väärt.

ka pahatahtlikke kliente. „Meil on meeskonnatöö. Ilma tugeva meeskonnata ei toimi mitte miski. Meeskond peab toimima nagu teine pere,“ ütles ta. Anneli rõõmustab, et teda on vastu võetud sellisena, nagu ta on. Ta on leidnud omale teise pere.

Koeru Konsumis töötab seitseteist naist, aga on töötanud ka mehi. Anneli arvab, et mehed soovivad teha füüsilisemat tööd. Kuigi seda tuleb ka poes väga palju ette. Anneli kolleeg töötab ehituskaupade osakonnas ja tõstab 60-kilogrammiseid segukotte. Trenn ja töö üheskoos, sest kui tööpäev on näiteks kaksteist tundi pikk, siis ega öhtusel ajal enam trenni ei jõua.

Koeru Konsumisse satub nädalavahetuse viiendal päeval väga palju ka võõrast rahvast. Inimestel on siin

maakodud. „Rahvas tuleb maale tagasi. Teavad, et siin on tore,“ ütles Anneli. Tema sõnul on Koerus olemas kõik eluks vajalik. Vabal ajal käib Anneli kirikuansambelis laulmas. „Tahan hirmsasti laulda. Laul on see, mis teeb hinge rõõmsaks.“ Talle meeldib väga ka küpsetada. Anneli soovib kodu ja töö lahus hoida. „Jäta tööle tülles oma mured esimese puu juurde ja lahkudes samamoodi.“

Märts on Eestis juba 22 aastat hea teeninduse kuu, mil pööratakse erilist tähelepanu teenindaja ameti väärtustamisele ja organisatsioonide pakutavale heale teenindusele. Heateenindus.ee on alates 2004. aastast korraldanud ka konkurssi „Parim teenindaja“, et tunnustada ja esile tõsta Eesti teeninduse tipptaset.

Hea teeninduse kuu lõpeb küll kohe, kuid head teenidajad jäävad: andke headest teenidajatest teada Järva Valla Lehele aadressil kirsti.kirss@jarvavald.ee teada ja me läheme neile külla!

Mälumängusari Järva Kilb jätkus Jänedal

Mälumängusarja Järva Kilb hooaja eelviimane mälumänguõhtu toimus 11. märtsil Jänedal Mustal Täki Tallis. Mängu viis läbi ja küsimused valmis-
tas ette Enno Must. Küsimused olid huvitavad ja mitmekesised. Mõned

faktid isegi lõbusad ja esimest korda tänasid mängijad küsimusi aplausiga. Samuti tänasid Mustat Täki Talli peret auhindade ning väga magusa ja maits-
va suupistelaua eest.
Järva Kilba hooaja viimane lahing toi-

mub 08.04.2025 algusega kell 19 Aravete kultuurimajas. Kuula Mati Palmeti ja Ar-
let Palmiste mängu ülevaadet Kesk-Eesti TRE raadio saates „Kilvatund” neljapäe-
val, 13. märtsil kell 11.15. Sarja korraldab MTÜ Sääsküla Huviklubi.

6. VOORU TULEMUSED (SULGUDES ÜLDJÄRJESTUSE KOHAPUNKTID)

1. Pub Krahv Dracula (Aksor Koit, Valdeko Vaher, Harri Aarde, Alar Särgava) – 51 (9,5)
2. Kaur (Urmas Tarvis, Teet Reier, Kristi Tammistu, Aleksander Smatov) – 40 (22,5);
3. Huviklubi (Margus Vaas, Jaanus Tammiste, Viktor Tõnisson, A. Palmiste) – 37 (20);
- 4.–5. Päästekas – 36 (55,5); 4.–5. Türi-Mari – 36; 6. Ten-
noküün – 33 (55,5);
- 7.–8. Karedad – 31 (38,5); 7.–8. Oisu – 31 (37); 9. Müko –
30 (52,5);
- 10.–11. Järva-Jaani – 28 (68,5); 10.–11. Reinevere – 28
(63,5); 12. TRE+ – 27 (50);

13. Jänedal – 25 (44,5); 14. Albu – 22 (66,5); 15. Roosna-Alli-
ku – 19 (73,5)

Igas mängus on ka viiest küsimusest koosnev plokk Järva-
maa kohta. Nende küsimuste kohta peetakse eraldi arvestust
ja selgub parim Järvamaa tundja.

JÄRVA TEEMA TULEMUSED KOKKU.

1. Huviklubi – 38; 2. TRE+ – 37; 3. Krahv Dracula – 32; 4.
Karedad – 31;
5. Kaur – 29; 6. Oisu – 27; 7.–9. Müko – 23; 7.–9. Roosna-
Alliku – 23;
- 7.–9. Päästekas – 22; 10.–11. Jänedal – 21; 10.–11. Ten-
noküün – 21; 12. Reinevere – 19;
13. Järva-Jaani – 16; 14. Albu – 13; 15. Türi-Mari – 0

PANE VALMIS 4-LIIKMELINE VÕISTKOND
JA TULE MÄNGIMA!

IMAVERE MÄLUMÄNGUTURNIIR AJURAGIN

2024-2025 VI VOOR
JA HOOAJA LÕPETAMINE

**11. APRILLIL
KELL 18.30
IMAVERE RAHVAMAJAS**

**PÕNEVAD KÜSIMUSED KOOSTAB
VILLU PÄÄRT**

OSALUSTASU 2 EURO
ÕPILASTELE TASUTA

**KOHAL ON
PUHVET**

Järvamaa
laulu- ja tantsupidu
2025

31. mai 2025

Sõna
Tundel

A.H. Tammsaare Muuseumi aladel
Vargamäel

Kell **17** Tule süütamine Kultuurihiies ja
rahvamuusikapidu

Kell **18** Järvamaa laulu- ja tantsupidu

Pilet **5€** Eelmüügist

10€ Kohapeal

0€ Alla 12-aastastele lastele, puuetega
inimestele ja nende saatjatele

KULTUURIMINISTEERIUM

EESTI
RAHVAKULTUURI
KESKUS

Laulgem kõik rõõmsalt

KRISTI KIRSS

7. märtsil kõlasid Albu rahvamajas kõiksugu pillid ja laulud. Tähistati Albu segakoori Sink Sale Proo 15. sünnipäeva. „Me loome ise oma elu ja õnne. Me räägime ise oma keelt. Me laulame ise oma laule. Me pühitseme ise oma laulupidu – et kasvada oma rahvana, et armastada oma Eestit. Nende 28. laulupeo „Ise oma“ kunstilise juhi Heli Jürgensoni sõnadega alustame tänast piduliste kontserti ja tähistame segakoori Sink Sale Proo 15. sünnipäeva,“ ütles koori üks liikmetest Mare Kabel.

Sõnafaasi „sink sale proo“ võib kohata eesti rahvalaulus „Suur tamm“. Seda laulu lauldi ka Albu piirkonnast pärit kirjaniku A. H. Tammsaare kodutalus. Sellest kirjutas ta oma romaanis „Tõde ja õigus“. See fraas meenutab saksakeelset sõnafaasi „singt alle froh“, mis tõlgituna tähendab „laulgem kõik rõõmsalt“. Albu segakoor kannab oma nime auga. Laulurõõmu neil jätkub. Sünnipäevaõhtu algas koori dirigendi Kaja Kraavi torupillimängu ning segakoori laulude saatel. Järgnesid esitused kandleansambli Simmeldajad, karmoškapundi Ärmoonikud ja Meite Lapse Pillitoa poolt. Lauludega rõõmustas külalisi ka Albu lastekoor. Meite Lapse Pillitoas löövad kaasa Põh-

ja-Järva kooli Albu õppekoha lapsed. Külla olid tulnud ka Koeru ja Järva-Jaani koorid, kellega koos esitati näiteks laulu „Ta lendab mesipuu poole“. Loodetavasti juba sel suvel lauldakse seda laulu koos teiste Eesti kooridega Tallinna lauluväljakul.

Järva vallavalitsuse avalike suhete peaspetsialist Arnika Tegelman meenutas esimesi laulupidusid. 1869. aasta laulupeol osalesid ainult mehed, naised esinesid esimest korda laulupeol 1891. aastal. „See on tubli töö. Kõik kõlas igal juhul nii hästi, et me võime kindlalt öelda: need koorid pääsevad kõik laulupeole ja on seda tuhat korda väärt,“ ütles ta kõlanud esituste peale.

Põhja-Järva kooli direktor Annika Orula tõi esile koori dirigendi Kaja Kraavi töökuse ja entusiasmi. „See on täiesti suurepärane, mis sa teed,“ ütles Orula. Ta tänas segakoori kooliga koostöö eest. Üheskoos on lauldud näiteks kooli muusikalis. „Ma loodan, et neid esinemisi tuleb veel palju,“ ütles Orula.

Sünnipäevaks kingiti peamiselt laule ja omaloodud luuletusi. Önnesoovidesse pööriti ka tänavust Eesti eurolaulu „Espresso macchiato“. Aune Suve-Kütt tänas kogu koori poolt dirigent Kaja Kraavi: „Ma mäletan seda päeva, kui me Kajaga kokku leppisime, et mina ajan 14 lauljat

kokku ja tema dirigeerib. Neid sai rohkem,“ ütles ta. „Dirigendikepp kui säde, Kaja käel on laulu väge. Ta juhatab meid südamega, rütm ja viis jääb meisse

kajama. Meie kooril vägi suur, iga hääli kui kuldne juur,“ luges luuletust Suve-Kütt.

„Me mõtlesime kinkida teile midagi, mis ei jääks riulisse

tolmu koguma. Midagi, mida te olete väga palju kulutanud ja juurde vajanud. Et aidata teid tõesti sinna suurele laulupeole, kuhu te väga ihkate, siis me kin-

gime teile oma hääle,“ ütles Küllike Veede Alburahva teatrist, mispeale tõttasid teatri liikmed mikrofoni ette ja hüüdsid sinna sisse.

Eesti Raamatu Aasta 2025

Ambla raamatukogus
3. aprillil kell 17.30

Külas
Kaja Liilia Fridolin

Amblast pärit kunstniku perekonnaloo raamatu „Vaadates pühale puule“ esitlus

Kohapeal võimalus raamatut osta
info tel 513 0109

Järva
Vallaraamatukogu

EESTI KULTUURKAPITAL

EAKATEKLUBI VOKIRATAS
KUTSUB KLUBIÕHTULE

KOIGI KULTUURISELTSI NÄITERING ESITLEB

Martti Vuori naljafükk ühes vaatuses
Ühe metsanurga kosjalood

12. aprill
Aravete kultuurimajas
kell 13-16

Pilet 7€

Bussi väljumisajad: 12.13 Ambla, 12.30 Käravete, 12.40 Kete
Vajalik eelregistreerimine: Valja, Aita, Helmi juures
või tel: 58109938 (Urve)

Eesti Raamatu Aasta 2025

Imavere raamatukogus
28. märtsil kell 11.00

Külas kirjanik
Kersti Kivirüüt

Kohtumise teema:
„Kuidas sünnib raamat“

info tel 5433 0622

Järva
Vallaraamatukogu

Koeru Dartsi naiskond ((pildil vasakult Merlis Saul, Sigrid Kirsimets, Kristel Kiisler).

Koeru Dartsi naiskond tuli Eesti meistriks

1.–2. märtsil toimusid Viljandis Sakala keskuses 8. Winmau Eesti võistkondlikud meistri-võistlused dartsis, osalesid kõik 16 Eestis tegutsevat klubi kokku 189 mängijaga. Ka Koeru Darts

oli esindatud nii mees- kui ka naiskonnaga ning saavutas mitmeid häid tulemusi.

Üldkokkuvõttes tuli Koeru Dartsi naiskond (Merlis Saul, Sigrid Kirsimets, Kristel Kiisler)

võistkondlikuks Eesti meistriks. Klubide seas saavutas Koeru Darts 3. koha.

Paarismängus saavutasid Merlis Saul ja Sigrid Kirsimets 2. koha, individuaalses arves-

tuses Kristel Kiisler 7.–9. koha.

Meeskondi osales 31. Koeru meeskond (Tarmo Saar, Vallar Alba, Mihkel Alba, Remo Ööpik) võistles tublilt ja saavutas võistkondlikus arvestuses 9.–16. koha ning paarismängus tulid mõlemad paarid samuti 9.–16. kohale.

8. märtsil toimusid Koeru kultuurimajas Järva valla lah-tised karikavõistlused, osales 19 naist ja 52 meest, lisaks Järva valla nooleviskajatele oli osalejaid ka Tallinnast, Pärnus, Viljandist, Rakverest ja Saaremaalt. Meestest võitis Raido Kruusvee Tallinnast, naistest Marika Sarrapik. Samal võistlusel saavutasid kolmanda koha Tarmo Saar ja Merlis Saul.

Koeru klubi president Ahto Härm andis teada, et teisipäeviti on Koeru Dartsil nädalavõistlused, kultuurimaja väikese saali seinal on viis märklauda ja kohal käib umbes paarkümmend mängijat. Üks suurepärase saavutus tuli Koeru klubile hiljuti veel. „Tarmo Saar võitis Eesti meistrite liiga, mis lõppes veebruaris. Võistlus toimus Paides Kreisi trahteris ja sellel osales kaheksa Eesti kõige paremat nooleviskajat,“ ütles Härm.

Naistepäeval peeti võrkpallipidu

PRIIT GRÜNTAL

peakorraldaja

Teist aastat järjest toimus va-hetult pärast naistepäeva Aravete võimlas võrkpallivõistlus ainult naistele.

Kui viimasel ajal on hästi po-pid segavõistkondade mängud, siis ainult naistele korraldatakse võistlusi väga vähe. Samas naisi, kes leiavad tee võrkpalli juurde, on aina rohkem. Elköige saan ma seda öelda Aravete piirkon-na kohta. Julgustan naisi, kes praegu kusagil võimlas trennis käivad, ka võistlustele tulema.

10. märtsi öhtul kogunes Ara-vete võimlasse 19 naist. Lisaks kohalikele oli naisi nii Paidest, Türitl kui ka väljastpoolt maa-konda. Maksimaalne osalejate arv oleks saanud olla 24.

Kuus võistkonda moodustati valimiste ja loosi teel. Loosimi-sele andis oma väikese lisa Kubja Ürt OÜ, sest mängija loosinum-ber asus kena teepaki all, mille mängijad omale said. Seega ei lahkunud keegi võrkpalliöhtult ka väikese auhinnata.

Esimesest voorust saadik oli

näha, et selle aasta tase on tuge-vam ja mängud tasavägisemad. Iga mäng kestis ühe geimi ja 25 punktini. Mängisime kolmel väljakul korraga ja puhkami-seks mängude vahel jäi naistel vaid mõni minut. Mängude jär-jekorra määramisel juhtus nii, et kõige otsustavamad mängud sattusid viimasesse vooru. Kõik esikolmiku kohad selgusid väga tasavägist mängude järel. Nii võitis kolmanda koha mängu vii-mases voorus Irene võistkond (Annika ja Karoliine) tulemu-sega 25 : 23 Olga võistkonda (Deivi ja Eleri). Veel tasavägisem oli esikoha mäng, kus Jaanika võistkond võitis pika mängu jä-rel Krislini (Merlin ja Marita) võistkonda tulemusega 26 : 24.

Seega võitis Aravete naiste-päevaturniiri võistkond Jaani-ka koosseisus Jaanika Sillasoo, Elizabeth Lindjärv, Jekaterina Novikova ja Kirke Grünman. Napilt jäid teiseks Krislik Vir-koja, Merlin Paloson ja Marita Karmen Tamme.

Naiste väärilist tunnustamist toetasid omalt poolt Järva vald, Cramo, Tulehoidja OÜ ja Eesti Pagar AS.

Varane spetsialiseerumine ei ole heade tulemuste eeldus

KRISTI KIRSS

27. veebruaril kohtusid Koeru keskkoolis lapsevanemad ja õpe-tajad. Toimus Taavi Tambergi koolitus „Rohkem õnnelikke spordilapsi“. Tamberg tõi näiteid Eestist ja välismaalt ning rääkis, mismoodi saavad vanemad toe-tada lapsi spordi tegemisel. Ta tõi välja varase spetsialiseeru-misega seonduvaid ohte ja rää-kis sportlastest, kes on lapsena tegelenud mitmete eri aladega.

Tamberg on endine spordi-laps, kes jättis 13-aastaselt spordi tegemise pooleli. Ta sattus peo-le ja uude seltskonda ning nii jäi sport aastateks tagaplaanile. 18-aastaselt läks ta ajateenistusse ja pärast seda Tallinna ülikooli, kus omandas rekreatsioonikor-ralduse eriala. See tähendab spordi- ja vaba aja ürituste korraldamist. Tamberg on lap-sevanem. Ta soovis omandada oskuseid, mis oleksid tulevikku vaadates kasulikud ka tema las-tele. „Tahaks teha kõik selleks, et mu lapsed sporti unarusse ei jätaks nagu mina,“ oli Tambergi soov. Ta avastas, et eestikeelset materjali polnud. „Kui ma olin umbes kümnekond raamatut lä-

bi lugenud, mõtlesin, et kui Ees-tis keegi seda teemat ei aja, siis peab ise ajama hakkama,“ ütles Tamberg. Oma raamatusse kaa-sas ta 50 inimest – tunnustatud Eesti sportlased ja spordilaste lapsevanemad. „Selles valdkon-nas tõde ei ole. Nagu laste kas-vatamisse on erinevaid vaateid, on siin samamoodi. Üks usub ühte ja teine usub teist. Igäühel on omad kogemused ka oma lapsepõlvest,“ lausus Tamberg.

Tamberg tõi koolitusel välja kuus eri teemat, arutles nende üle kohaletulnutega ning näitas video- ja heliklippe. Esimeseks teemaks oli, kuidas toetada lap-si võistlustel. „Te olete kindlasti võistlustel käinud ja näinud olu-kordi, kuidas lapsevanemad ei peaks käituma,“ ütles Tamberg. Ta tõi näiteid, kuidas lapsevane-mad sekkuvad treeneri töösse ja elavad kaasa nii intensiivselt, et see häirib ka lapsi. „Lastele peak-sid võistlustel juhiseid andma ainult treenerid. Emad-isad on ikkagi mõeldud ergutamiseks ja kaasaelamiseks,“ ütles Tam-berg. Tamberg näitas videoid, kust tulid välja laste arvamused. Lapsed soovivad, et vanemad ei karjaks nii palju kaasa ja oleks

vaiksemalt. Oodatakse, et vanem toetaks nii ebaõnnestumiste kui ka õnnestumiste korral.

Tamberg uuris, missuguseid spordialasid saavad lapsed Koe-rus harrastada. Lapsevanemad tõid välja jalgpalli, male, dart-si, maadluse ja kergejõustiku, kuid neid võimalusi on veelgi. Jõuti varase spetsialiseerumise ja multispordini. „Varast spet-sialiseerumist peetakse olukor-raks, kus alla 12-aastased lapsed on pandud tegelema ühe kindla spordialaga, et saavutada sel-lel spordialal tulevikus häid tulemusi,“ ütles Tamberg. Ar-vatakse, et kui tegeletakse veel teiste aladega, siis äkki tekib mahajäämine või ülekoormus. „Multisport on olukord, kus organiseeritud spordiga alustav laps tegeleb korraga mitme ala-ga,“ ütles ta. Tihtipeale on üks põhiala ja teine toetav ala.

Ta tõi välja ka näiteid nagu Andre Agassi, Tiger Woods ja Armand Duplantis, kelle isad alustasid varakult oma laste tree-nimisega. Tiger Woods hakkas kuuekuuselt kodus roomates golfikeppi kaasa tassima, kolme-aastaselt võitis kaheksa-aastastele mõeldud turniire. Armand

Duplantise isa ebaõnnestus olümpiamängudel ja elas oma unistusi laste peal välja. Varas-teks spetsialiseerujateks on ka Cristiano Ronaldo, Lionel Mes-si, Maria Sharapova, Venus ja Serena Williams. Neist Ronal-do, Messi ja Sharapova puhul ei pruugi saavutanud edu olla vanemate surve tulemus. Tam-bergi sõnul need kolm armas-tasid seda, mida tegid.

„Meie ei peaks neist varastest spetsialiseerujatest eeskuju võt-ma,“ ütles Tamberg. „Teadusli-kud uuringud ei ole tõestanud, et varane spetsialiseerumine oleks statistiliselt mingit edu toonud,“ ütles ta. Maailmas on palju positiivseid näiteid, aga keegi ei räägi neist, kes on eba-õnnestunud. Varase spetsiali-seerumise ohtuteks on vaimsed probleemid ja kiiremini tekkivad vigastused. Samuti võib spordi-alast kergemini ära tüdineda.

Tamberg tõi välja kaks pea-mist põhjust, miks peaksid lap-sed vanuses 6–12 ehk enne teis-meea algust proovima erinevaid spordialasid. „Laps peaks aru saama, mis talle päriselt meeldib. Lapsevanem paneb lapse trenni, mis talle meeldib, ja arvab, et see

võiks meeldida ka lapsele. See ei ole kõige kõvem argument,“ lausus Tamberg. Teine põhjus mitme alaga tegeleda on see, et kui laps saab fataalse vigastuse ega saa enam enda põhialaga tegeleda, on tal olemas varuva-riant. Kui ta peaks täiesti otsast uue alaga alustama, võivad tek-kida kohanemisraskused.

Last ei saa keelata, kui ta ise tahab ainult ühte ala teha, aga lapsevanemana võiks soodus-tada, et laps teeks midagi lisaks. „Üks võiks olla põhiala, teine kõrvalala,“ soovitas Tamberg. Multispordi pluss on ka see, et nii omandatakse kiiremini eri-nevaid elemente. Näiteks Margus Hunt on samuti multisportlane. Ta oli keskendunud kettaheite-le, aga nüüd mängib Ameerika jalgpalli. „Multispordi taustaga noored, kes lapsena on teinud erinevaid alasid, suudavad ker-gemini üle minna täiesti uutele spordialadele,“ ütles Tamberg. Ta tõi välja, et kergejõustik on oma iseloomult juba multisport. Näiteid multisportlastest: Roger Federer, Luka Dončić, Erling Haaland, Emma Raducanu.

Lapsevanemal on oluline roll lapse sportlike unistuste toeta-

mises. „Kui me räägime lastest vanuses 6–12, siis sportlik unis-tus peaks olema ainult spordi-rõõmu pakkumine ja hoidmine. Lapsevanem ei peaks siin mõt-lema, kuidas laps tippu saada,“ soovitas Tamberg. Nooremad lapsed peaksid meeskonnaaladel mängides saama võrdsest aega. Kui laps on pidevalt pingil ega saa mängida, kaob huvi ala vastu kiirelt. Tamberg soovitas uurida spordiklubi eesmärgi, enne kui laps sinna panna. Võib ka uu-rida, kuidas vähendada pingil istumise aega.

Väga paljud lapsed jätavad teismeea saabudes organiseeri-tud spordiga tegelemise pooleli. Näiteks sõber lahkub trennist ja tehakse samuti. Võib juhtuda ka, et treener vahetub ja uus ei sobi või on vanemad liiga karmid ja rikuvad spordirõõmu ära. Teis-meeas muutub ka füsioloogia. Kui laps on aga varakult spordiga tegelenud, siis isegi pärast pike-mat pausi naastakse sageli hili-semas eas spordi juurde tagasi.

Tamberg soovitas lasteva-nematel ka endil eeskujuks ol-la. Kui laps näeb, et vanem on aktiivne, annab see tallegi indu spordiga tegeleda.

Albu rahvamajas 22. märtsil 2025 algusega kell 11.00

XII Aleksander Rudolf Laane MÄLESTUSVÕISTLUSED TÕSTMISES

JÄRVAMAA MEISTRIVÕISTLUSED

Osalevad
võistlejad
kaheteistkümnes
vanuseklassis.

Kehakaalu kuni 75 kg (A. R. Laane võistlusklass)
võitja saab vastavalt tegudele pärjatud.

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

28. aprill alates 10.00
ARAVETE KULTUURIMAJAS
Etteregistreerimine (kell 9-15)
telefonil 5323 2454
*kuivasilmatest
*silmarõhu mõõtmine
*optilised päikeseprillid

Silmade kontroll 20€, prilliostjale TASUTA!

PUURKAEVUMEISTRID
Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septicute ja süvaveepumpade paigaldus.

Lisainfo tel 50 21 279
www.puurkaevumeistrid.ee

VÄIKE-MAARJA PUIT MÜÜB

Puitbrikett Kask 230 eur/alus
Puitbrikett TERMO 250 eur/alus
Premium (6 mm / 8 mm) pellet alates 250 eur

Transpordi võimalus **KIIRE TARNE!**
Kohapeal drive-in süsteem ja paki/kotikaupa müük

Info ja tellimine: tel. 520 6369

Soodne saematerjal! Saematerjal ja hooelmaterjal!
Küsi hinnapakumist numbrilt 515 0268
Asume: Väike-Maarja, Jaama 7a
Külasta ka kodulehte: www.vmpuit.ee

Viru Arborist OÜ

PAKUME ARBORISTI
TEENUSEID

- Ohtlike puude raie
- Seisukorra hindamine
- Puuhooldustööd
- Hekkide hooldus
- Võrade sidumine
- Puiduhakkuri teenus, Ø20cm

Kutsetunnistused
141998, 141999

Reigo: 5800 1880
Gustav: 5919 2441
viruarborist@gmail.com

Reakuulutused

Soovid uut maja või vana renoveerida, aiamaja, sauna või terrassi. Teostame töid vundamentist katuseni. Küsi julgelt ja leiame lahenduse. Raivoehitab@gmail.com või 5535401 Raivo Kroon

Metsamaapinna ketasadrage ettevalmistamine istutamiseks. Tel: 53464785 või info.metsaader@gmail.com.

Ostame kasvavat ja virnastatud võsa Ambla piirkonnas. Lisaks teostame erinevaid metsandusega seotud töid: võsalõikus, alusmetsaraie, lageraie, põlluaarte ja kraavide puhastamine võsast ning materjali ja võsa väljavedu. Kontakt: 56187373 või 53060119.

**FEKAALIVEDU
VÄLIKÄIMLATE RENT**

tel. +372 452 2002
e-mail: agri@speq.ee
www.fekaaliabi.ee

**FEKAALIVEDU
JÄRVAMAAL**
Voolik kuni 50 m

**Tellimine:
527 6087, Valeri
Hunting Grupp OÜ**

Müüd metsamaad, raieõigust, põllumaad või talu? Pakume parimat hinda ning kiireid ja usaldusväärseid tehinguid! Aitame ka metsamajandamiskavade koostamisel ja teostame ekspert hinnanguid. Helista: 50 80065, kirjuta: info@metsamaaost.eu või vaata: metsamaaost.eu.

Müüa kuivi küttepuid (30, 40, 50 cm), 6 mm premium pelletit, terrassilauda, sisevoodrilauda ja õhukuiva servamata sangleplauda. Tel 5219496

Ohtlike puude langetus tõstukilt Järva valla piires. Tel 5624 3085

Järva Valla Leht

Väljaandja Järva Vallavalitsus
Järva-Jaani, Pikk 56, info 5346 7235
Tiraaž 4000
Toimetaja Kristi Kirss,
kristi.kirss@jarvavald.ee
Trükk AS Printall
Toimetuse ootab kaastöid iga kuu viimase täisnädala esmaspäevaks.

Pakume Järvamaal aia- ja sae tehnika remonti ning hooldust. Tel: 5673 7642

Müüa soodsalt lõhutud kuivi ja tooreid küttepuid. Tel 53471144

SOOJUSPUMBAD ÕHK-, VESI-, MAA

Telefon: +372 518 3495
E-mail: ratienergia@gmail.com
rati.ee

Müük, paigaldus.
Hooldus, remont.
Märgpesu.

Vajad uut vihmaveerenni või katuselt lumetõkked puudu?

- Katuseredelid
- Lumetõkked
- Vihmaveerennide paigaldus
- Käiguteed ja platvormid

527 1059
info@vihmaveerennid.ee
vihmaveerennid.ee

Puurkaevud
Maaküte
Veesüsteemid
Biopuhastid
Septikud
Mahutid

KONTAKT
www.PUURVESI.ee
Info@puurvesi.ee
+372 5566 2032
+372 5569 4310

KOGEMUSTEGA PARTNER SINU AUTOLE!

- REMONT JA REHVITÖÖD
- 3D SILLASTEND
- DIAGNOSTIKA / ELEKTRITÖÖD
- KLIIMASEADMETE HOOLDUS
- KLAASITÖÖD / ESITULEDE TAASTAMINE

ROOSNA-ALLIKU, Pärnu mnt 7
Tel: 389 5557, 525 2166
autolammutus@stik.ee

PAIDE, Pärnu 57a
Tel: 3846083, 5340 5910
paide@stik.ee

AVATUD E-R 8-17

www.stik.ee

[stikautoremont](https://www.facebook.com/stikautoremont)